

POSEBNI POREZI NA MOTORNA VOZILA

Martinović, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:696251>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE
Stručni prijediplomski studij Računovodstvo i financije

ANTONIO MARTINOVIĆ

ZAVRŠNI RAD

POSEBNI POREZI NA MOTORNA VOZILA

Split, listopad 2024.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Stručni prijediplomski studij Računovodstvo i financije

Predmet: Posebni porez na motorna vozila

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Antonio Martinović

Naslov rada: Posebni porez na motorna vozila

Mentor: dr.sc. Luka Mladineo, prof. struč. stud.

Split, listopad 2024.

Sadržaj

SAŽETAK	1
ABSTRACT	2
1. UVOD	2
2. POVIJESNI RAZVOJ	3
3. POSEBNI POREZI NA MOTORNA VOZILA	5
3.1. Pravni okvir	5
3.2. Predmet oporezivanja	5
3.3. Porezni obveznik	6
3.4. Porezna osnovica	6
3.5. Povrat, oslobođenja i izuzeća od plaćanja posebnog poreza	7
3.6. Način obračuna i visina posebnog poreza na motorna vozila	8
3.6.1. Osobni automobili i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba	8
3.6.2. Pick-up, vozila s dvostrukom kabinom iz tarifne oznake KN 8704	9
3.6.3. Motocikli i ATV vozila	10
3.6.4. Old timer vozila	10
4. PRIMJER OBRAČUNA POSEBNOG POREZA NA MOTORNA VOZILA	13
5. ZAKLJUČAK	37
6. LITERATURA	39
Popis tablica	40
Popis grafikona	41

SAŽETAK

POSEBNI POREZ NA MOTORNA VOZILA

Posebni porezi postojali su još u prošlosti, ali danas postoji puno više poreznih oblika. Država porezima nastoji povećati prihode državnog proračuna kako bi mogli osigurati nesmetano vođenje stanovništva, a također se koristi kao i dobar instrument fiskalne politike. Svaki pojedinac dužan je državi platiti porez dok je država zauzvrat pojedincu dužna osigurati javne usluge.

Zakonska osnova za uvođenje i primjenu posebnih poreza na motorna vozila nalazi se u zakonodavstvu, a glavni pravni okvir za posebne poreze na motorna vozila čini Zakon o posebnom porezu na motorna vozila. S obzirom da je Republika Hrvatska članica Europske Unije samim tim porezni sustav Republike Hrvatske usklađen je pravnom stečevinom Europske Unije.

U radu se iznose primjeri izračuna poreza na motorna vozila koristeći se dizelskim i benzinskim gorivom kao dva najzastupljenija pogona u Republici Hrvatskoj koja se koriste. Time se nastoji prikazati koliko veliku ulogu u posebnim porezima na motorna vozila zapravo ima očuvanje okoliša.

Ključne riječi: posebni porez na motorna vozila, porezni sustav, državni proračun

ABSTRACT

SPECIAL TAX ON MOTOR VEHICLES

Special taxes existed in the past, but today there are many more tax forms. The state tries to increase the revenues of the state budget through taxes in order to ensure the smooth running of the population, and it is also used as a good instrument of fiscal policy. Each individual is obliged to pay taxes to the state, while the state in turn is obliged to provide public services to the individual.

The legal basis for the introduction and application of special taxes on motor vehicles is found in legislation, and the main legal framework for special taxes on motor vehicles is the Law on Special Tax on Motor Vehicles. Considering that the Republic of Croatia is a member of the European Union, the tax system of the Republic of Croatia is harmonized with the legal acquis of the European Union.

The paper presents examples of tax calculations for motor vehicles using diesel and gasoline fuel as the two most common drives in the Republic of Croatia that are used. This tries to show how big a role environmental protection actually plays in special taxes on motor vehicles.

Keywords: special tax on motor vehicles, tax system, state budget

1. UVOD

Posebni porezi predstavljaju važan dio poreznog sustava Republike Hrvatske, ali svakako su i značajan prihod državnog proračuna. Kao takvi, posebni porezi se nameću specifičnoj kategoriji dobara te imaju višestruke ciljeve počevši od fiskalnih, socijalnih, zdravstvenih do ekoloških ciljeva. Osim toga, s obzirom na članstvo Republike Hrvatske u Europskoj Uniji, porezni sustav je usklađen prema propisima i pravilima Europske Unije.

Uvođenjem posebnih poreza na motorna vozila, države nastoje kontrolirati potrošnju te potaknuti korištenje ekološki prihvatljivijih vozila, ali i osigurati dodatne prihode za državni proračun.

Razlozi uvođenja posebnih poreza na motorna vozila su mnogobrojni. Jedan od najvažnijih ciljeva i razloga uvođenja posebnih poreza na motorna vozila je svakako ekološki cilj koji uključuje potrebu za regulacijom tržišta vozila te zaštitu okoliša kroz smanjenje emisija štetnih plinova. Uz ekološke ciljeve, jednaku važnost imaju fiskalni ciljevi koji su značajni dio državnih prihoda.

Zakonska osnova za uvođenje i primjenu posebnih poreza na motorna vozila nalazi se u zakonodavstvu, a glavni pravni okvir za posebne poreze na motorna vozila čini Zakon o posebnom porezu na motorna vozila koji definira poreznu osnovicu, porezne stope, postupak obračuna i naplate poreza te uvjete za oslobođenja i izuzeća.

U radu je učinjena analiza posebnih poreza na motorna vozila koja se proteže kroz tri glavna poglavlja. U prvom poglavlju detaljnije je opisan povijesni razvoj i sam početak uvođenja trošarina dok se u nastavku rada detaljnije upozna sa samom temom rada. U sklopu tog poglavlja se pojmovno definira pravni okvir, predmet oporezivanja, sam pojam poreznog obveznika, porezna osnovica i ostali pojmovi usko povezani s posebnim porezom na motorna vozila. Treće poglavlje je namijenjeno praktičnom dijelu rada gdje se teorija nastoji objasniti kroz zadatke. Na kraju rada dan je jasan i sažet zaključak na temu ovog završnog rada.

2. POVIJESNI RAZVOJ

„Porezi su fiskalni instrument putem kojeg javna (državna) blagajna dolazi do najvećeg iznosa prihoda, pa tako oni i čine najizdašniji državni prihod uopće.“¹ Točnije, svaki pojedinac bi trebao plaćati porez državi dok mu je država dužna zauzvrat osigurati javne usluge.

„Što se tiče Republike Hrvatske, u njezinom poreznom sustavu, trošarine su kao porezni oblik uvedene već na počecima reforme poreznog sustava koja je započela 1993. godine donošenjem Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezu na dobit. Obujam proizvoda koji su obuhvaćeni ovim poreznim oblikom proširen je 1994. godine kada se uvode trošarine na naftne derivate, duhanske proizvode, alkohol, pivo, bezalkoholna pića, osobne automobile, motorna vozila, plovila i zrakoplove dok je u listopadu 1999. godine uveden posebni porez na luksuzne proizvode u koje se ubrajaju nakit, satovi, odjeća i obuća od kože reptila, oružje te krzna. 2002. godine uvedena je trošarina na premije osiguranja i kasko osiguranja cestovnih motornih vozila.“²

Smisao samih trošarina je povećanje prihoda države kako bi država mogla osigurati nesmetano pružanje javnih usluga, ali također se koristi i kao dobar instrument fiskalne politike za poticanje gospodarskog rasta pa samim tim se kaže da je to jedan od društveno-ekonomskih ciljeva.

Drugim riječima rečeno, država traži od svojih građana da joj plaćaju porez kako bi se osigurala potrebna sredstva za nesmetano funkcioniranje sustava unutar države. Danas postoje izravni i neizravni porezi koji se nameću poreznim obveznicima. Naplatom trošarina, vlada osigurava da svi budu uključeni u sustav oporezivanja. Ukoliko porezni obveznik ne plati trošarine, mogla bi mu se naplatiti kazna u obliku financijskog izdatka - novčana kazna.

¹ Jelčić, B. (2001) *Javne financije*. Zagreb: RRiF – plus, str. 32.

² Alijagić, M. (2015) *Financiranje javne uprave*. Gospić: Veleučilište Nikola Tesla, str. 136.

„U Hrvatskoj se prema *Zakonu o trošarinama*, naplaćuje osam trošarina odnosno posebnih poreza, a to su:

1. posebni porez na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove,
2. posebni porez na naftne derivate,
3. posebni porez na alkohol,
4. posebni porez na pivo,
5. posebni porez na bezalkoholna pića,
6. posebni porez na duhan i duhanske proizvode,
7. posebni porez na kavu, i
8. posebni porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila.”³

Posebni porezi na promet (tražbine, akcize) su prema tome poseban podsustav poreza na promet. „U suvremenim državama, raspolaganje dohotkom oporezuje se na dva načina:

1. putem općeg poreza na promet,
2. putem posebnih poreza na promet (akciza, trošarina).

Opći porez na promet jest porezni oblik kojim se terete svi proizvodi i usluge (uz manji broj iznimaka) koji se nude na tržištu. U suvremenom svijetu, kao oblik općeg poreza na promet najčešće se primjenjuje porez na dodanu vrijednost ili svefazni-neto porez na promet. Suprotno tomu, postoje i trošarine. Trošarina (pojedinačni ili posebni ili selektivni porez na promet, akciza) jest porezni oblik čija je zadaća porezno teretiti samo određeni proizvod (ili rjeđe uslugu) koja se nudi na tržištu. Prema tome, trošarina je porezni oblik kojim se oporezuje promet samo jednog ili nekoliko istovrsnih proizvoda.“⁴

³ Zakon o trošarinama, <https://www.zakon.hr/z/545/Zakon-o-tro%C5%A1arinama> [pristupljeno: 09.09.2024.]

⁴ Mijatović, N. (2005) *Oporezivanje prometa*. Zagreb: Pravni fakultet, str. 143.

3. POSEBNI POREZI NA MOTORNA VOZILA

U nastavku rada detaljnije će biti opisan pravni okvir posebnog poreza na motorna vozila te sam predmet oporezivanja, kao i usko povezani pojmovi s naslovom ovog poglavlja.

3.1. Pravni okvir

„Zakon o posebnom porezu na motorna vozila uređuje plaćanje posebnog poreza na motorna vozila namijenjena za uporabu na cestama u Republici Hrvatskoj. Posebni porez prihod je Držanog proračuna Republike Hrvatske.“⁵

Izračun posebnog poreza na motorna vozila definira se kroz Uredbu o načinu izračuna i visinama sastavnica za izračun posebnog poreza na motorna vozila koju je donijela Vlada Republike Hrvatske. „Ministar financija donio je propise kojima se uređuje provođenje Zakona o posebnim porezima na motorna vozila u vidu Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila, Pravilniku o postupku ostvarivanja oslobođenja od plaćanja poreza za diplomatska i konzularna predstavništva, institucije i tijela Europske unije te međunarodne organizacije, Pravilnik o podnošenju trošarinskih obrazaca i obrazaca posebnih poreza uporabom sustava elektroničke razmjene podataka.“⁶

3.2. Predmet oporezivanja

„Predmet oporezivanja su motorna vozila na koje nije obračunat i plaćen posebni porez u Republici Hrvatskoj koja se registriraju sukladno posebnim propisima:

1. osobni automobili i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba, uključujući motorna vozila tipa karavan, kombi i trkaće automobile iz tarifnih oznaka KN: 8703 21, 8703 22, 8703 23, 8703 24, 8703 31, 8703 32, 8703 33 i 8703 90, osim sanitetskih vozila, dostavnih »van« vozila i vozila posebno prilagođenih za prijevoz osoba s invaliditetom,

⁵ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, čl. 1. i čl. 2.

⁶ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, čl. 33.

2. motocikli (uključujući i mopede), bicikli i slična vozila s pomoćnim motorom, s ili bez bočne prikolice iz tarifnih oznaka KN: 8711 20, 8711 30, 8711 40, 8711 50 i 8711 90,

3. „pick-up“ vozila s dvostrukom kabinom, neovisno o njihovom razvrstavanju u kombiniranoj nomenklaturi,

4. „ATV“ vozila, neovisno o njihovom razvrstavanju u kombiniranoj nomenklaturi,

5. druga motorna vozila prenamijenjena u motorna vozila.“⁷

„Motorna vozila koja se isključivo pokreću na električni pogon nisu predmet oporezivanja. Porezna obveza posebnog poreza na određene osobne automobile, ostala motorna vozila pri uvozu nastaje s danom nastanka carinskoga duga, a kod proizvođača u trenutku isporuke.“⁸

3.3. Porezni obveznik

Porezni obveznik posebnog poreza na motorna vozila može biti svaka fizička ili pravna osoba koja posjeduje vozilo na koje nije obračunat poseban porez.

„Obveznik plaćanja poreza na motorna vozila je:

1. fizička i pravna osoba koja, radi uporabe na cestama u Republici Hrvatskoj, stječe motorno vozilo iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona u Republici Hrvatskoj ili koja takvo motorno vozilo na koje nije obračunat i plaćen posebni porez uvozi ili unosi u Republiku Hrvatsku,
2. osoba koja je izvršila prenamjenu drugog motornog vozila u motorno vozilo,
3. osoba koja je nezakonito uporabila motorno vozilo na području Republike Hrvatske.“⁹

3.4. Porezna osnovica

Porezna osnovica prilikom kupovine novih motornih vozila je zapravo prodajna cijena koja je dostavljena Carinskoj upravi. Navedene podatke Carinskoj upravi može dostaviti proizvođač motornog vozila, trgovac ili uvoznik određene marke vozila te predstavnički ured proizvođača u Republici Hrvatskoj.

⁷ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, čl. 5.

⁸ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, čl. 26.

⁹ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, čl. 6.

U nastavku rada na konkretnom primjeru bit će prikazano kako doći do porezne osnovice na temelju prodajne cijene vozila, ali i drugih parametara koji utječu na iznos posebnog poreza.

3.5. Povrat, oslobođenja i izuzeća od plaćanja posebnog poreza

„Vlasnik motornog vozila na koje je plaćen posebni porez prema odredbama Zakona koji izveze ili iznese motorno vozilo iz Republike Hrvatske koje je objavljeno iz evidencije registriranih motornih vozila nadležnog tijela ima pravo na povrat dijela plaćenog posebnog poreza koji se utvrđuje u visini ostatka iznosa posebnog poreza na dan prijave motornog vozila za izvoz ili iznos carinskom uredu nadležnom prema mjestu njegovog sjedišta ili prebivališta.

Vlasnik motornog vozila dužan je nadležnom carinskom uredu podnijeti prijavu o izvozu ili iznosu motornog vozila najranije 14 dana prije nego što će biti obavljen izvoz ili iznos motornog vozila.

Nakon izvršenog iznosa ili izvoza motornog vozila iz Republike Hrvatske zahtjev za povrat posebnog poreza podnosi se carinskom uredu nadležnom prema mjestu sjedišta ili prebivališta vlasnika motornog vozila, pri čemu se prilaže:

- dokaz da je na motorno vozilo plaćen posebni porez
- dokaz o odjavi motornog vozila iz evidencija registriranih motornih vozila
- dokaz da je motorno vozilo izvezeno iz carinskog područja Europske unije
- račun ili druga komercijalna isprava iz koje je razvidno da je motorno vozilo prodano kupcu u drugoj državi članice Europske unije
- drugi dokazi koje Carinska uprava smatra potrebnim ovisno o okolnostima slučaja.”¹⁰

„Posebni porez na stjecanje rabljenih motornih vozila ne plaća se na stjecanje rabljenih motornih vozila ako su namijenjena za:

a) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava, te posebnih misija akreditiranih u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom uzajamnosti, osim konzularnih predstavništava koje vode počasni konzularni dužnosnici,

b) osobne potrebe stranog osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava te posebnih misija akreditiranih u Republici Hrvatskoj,

¹⁰ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 115/16, st. VII, čl. 18.

c) potrebe međunarodnih organizacija, kada je to utvrđeno međunarodnim ugovorom koji Republiku Hrvatsku obvezuje,

d) osobne potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, kada je to utvrđeno međunarodnim ugovorom koji Republiku Hrvatsku obvezuje,

e) uporabu u skladu s međunarodnim ugovorom koji je Republika Hrvatska zaključila s drugom državom ili međunarodnom organizacijom, ako taj ugovor za isporuku motornih vozila predviđa oslobođenje od plaćanja PDV-a,

f) službene potrebe institucija Europske Unije u Republici Hrvatskoj,

g) osobne potrebe stranog osoblja institucija Europske Unije u Republici Hrvatskoj.¹¹

3.6. Način obračuna i visina posebnog porezna na motorna vozila

Prilikom nastanka porezne obveze, a prije izdavanja računa pod obavezno se smatra obračunati poseban porez.

3.6.1. Osobni automobili i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba

„Posebni porez na motorna vozila te druga motorna vozila prenamijenjena u takva motorna vozila plaća se prema prosječnoj emisiji ugljičnog dioksida (CO₂) ovisno o vrsti goriva koje vozilo koristi za pogon i prodajnoj cijeni motornog vozila, prema izrazu

$$PP = (VN + PC) + (ON + EN), \text{ u kojem je:}$$

PP - posebni porez u eurima

VN - vrijednosna naknada u eurima

PC - naknada koja se utvrđuje na način da se od prodajne cijene motornog vozila oduzme najniži iznos za skupinu kojoj motorno vozilo pripada i tako dobiveni iznos pomnoži s postotkom utvrđenim za skupinu kojoj motorno vozilo pripada.

¹¹ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 15/13,108/13, 115/16, 127/17, 121/19, st. VI, čl. 15.

ON - osnovna naknada u eurima

EN - naknada koja se utvrđuje na način da se od iznosa prosječne emisije ugljičnog dioksida (CO₂) motornog vozila oduzme najniži iznos za skupinu kojoj motorno vozilo pripada i tako dobiveni iznos pomnoži s pripadajućim iznosom u eurima za jedan g/km CO₂.¹²

„Za plug-in hibridna električna vozila iznos posebnog poreza umanjuje za postotni iznos koji odgovara doseg u vozila u potpuno električnom načinu rada. Za motorna vozila s devet sjedala iznos posebnog poreza umanjuje se za 75%, a za motorna vozila sa osam sjedala iznos posebnog poreza se umanjuje za 50%. Za kamper vozila iznos posebnog poreza umanjuje se za 85%.“¹³

3.6.2. Pick-up, vozila s dvostrukom kabinom iz tarifne oznake KN 8704

„Posebni porez na motorna vozila, te druga motorna vozila prenamijenjena u motorna vozila, a koja se razvrstavaju u tarifnu oznaku KN 8704 (»pick-up« vozila s dvostrukom kabinom - ako je maksimalna unutarnja dužina prostora za prijevoz dobara, mjerena na podu, veća od 50% dužine međuosovinskog razmaka vozila ili ako vozilo ima više od dvije osovine), posebni porez se plaća prema izrazu

$$PP = (S \times KS), \text{ u kojem je:}$$

PP - posebni porez u eurima

S - snaga motora u kilovatima (kW)

KS - koeficijent snage motora u iznosu od 29,86 eura.¹⁴

¹² Ministarstvo financija, Carinska Uprava, https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila//KAKO%20IZRA%20C4%8CUNATI%20POSEBNI%20POREZ%20NA%20MOTORNA%20VOZILA_1.pdf [pristupljeno: 09.09.2024.]

¹³ Carinska Uprava, Motorna vozila - Predmet oporezivanja, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633> [pristupljeno: 28.07.2024.]

¹⁴ Ibidem, str. 8

3.6.3. Motocikli i ATV vozila

„Posebni porez na motorna vozila, motocikle i ATV vozila te druga motorna vozila prenamijenjena u takva motorna vozila, plaća se prema izrazu:

$$PP = (O \times KO), \text{ u kojem je:}$$

PP - posebni porez u eurima

O - obujam motora u kubičnim centimetrima (cm³)

KO - koeficijent obujma motora koji se uvećava ovisno o razini emisije ispušnih plinova na način da se za razinu emisije ispušnih plinova: EURO III uvećava za 0,66, EURO II uvećava za 1,33 i EURO I uvećava za 1,99. Uredbe o načinu izračuna i visinama sastavnica za izračun posebnog poreza na motorna vozila.“¹⁵

3.6.4. Old timer vozila

„Na sva motorna vozila te druga motorna vozila prenamijenjena u takva motorna vozila koja su proizvedena prije 30 i više godina, a koja sukladno posebnim propisima nisu razvrstana u kategoriju starodobnih (oldtimer) vozila, posebni porez se plaća u paušalnom iznosu od 265,45 eura.“¹⁶

U nastavku su prikazane tri tablice koje se koriste i služe pri izračunu posebnog poreza na motorna vozila.

¹⁵ Ibidem, str. 8

¹⁶ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Narodne novine br. 115/16, 127/17, čl. 13.

Tablica 1. Prodajna cijena

VRIJEDNOST	Prodajna cijena motornog vozila u EUR		VN u EUR	%
Prva skupina	0,00	13.272,28	0,00	0,00
Druga skupina	13.272,29	19.908,42	0,00	0,00
Treća skupina	19.908,43	26.544,56	265,45	3,00
Četvrta skupina	26.544,57	33.180,70	464,53	5,00
Peta skupina	33.180,71	39.816,84	796,34	7,00
Šesta skupina	39.816,85	46.452,98	1.260,87	9,00
Sedma skupina	46.452,99	53.089,12	1.858,12	11,00
Osma skupina	53.089,13	59.725,26	2.588,10	13,00
Deveta skupina	59.725,27	66.361,40	3.450,79	14,00
Deseta skupina	66.361,41	72.997,54	4.379,85	15,00
Jedanaesta skupina	72.997,55	79.633,69	5.375,27	16,00
Dvanaesta skupina	79.633,70	-	6.437,05	17,00

Izvor: Carinska Uprava, Motorna vozila - Predmet oporezivanja, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633> [pristupljeno: 28.07.2024.]

Tablica 2. Dizelsko gorivo

DIZEL	Emisija CO ₂			ON u EUR	Iznos u EUR za 1 g/kg CO ₂
Prva skupina	70	Do	85	24,55	7,30
Druga skupina	85	Do	120	134,05	23,23
Treća skupina	120	Do	140	947,10	152,63
Četvrta skupina	140	Do	170	3.999,70	165,90
Peta skupina	170	Do	200	8.976,70	179,18
Šesta skupina	200	Do	-	14.352,10	192,45

Izvor: Carinska Uprava, Motorna vozila - Predmet oporezivanja, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633> [pristupljeno: 28.07.2024.]

Tablica 3. Benzin, ukapljeni naftni plin, prirodni plin i druga goriva osim dizelskog

BENZIN	Emisija CO ₂			ON u EUR	Iznos u EUR za 1 g/kg CO ₂
Prva skupina	75	do	90	12,61	4,65
Druga skupina	90	Do	120	82,36	17,92
Treća skupina	120	Do	140	619,96	59,73
Četvrta skupina	140	Do	170	1.814,56	92,91
Peta skupina	170	Do	200	4.601,86	159,27
Šesta skupina	200	do	-	9.379,96	172,54

Izvor: Carinska Uprava, Motorna vozila - Predmet oporezivanja, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633> [pristupljeno: 28.07.2024.]

Primjeri načina obračuna i izračuna visine plaćanja posebnog poreza za osobna vozila s obzirom na pogon, odnosno na dizelsko gorivo ili benzin bit će prikazana u sljedećem poglavlju.

4. PRIMJER OBRAČUNA POSEBNOG PPOREZA NA MOTORNA VOZILA

Kroz praktični dio rada nastoji se prikazati način izračuna posebnog poreza na motorna vozila koristeći se dizelskim i benzinskim gorivom kao dva najzastupljenija pogona u Republici Hrvatskoj koja se koriste.

Formula koja će se koristiti za izračun osnovice posebnog poreza na motorna vozila jest formula koje je detaljnije pojašnjena u prethodnom poglavlju, a glasi:

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN).$$

U nastavku rada bit će prikazani izračuni osnovice posebnog poreza na motorna vozila kroz deset zadataka. Time se nastoje prikazati razlike u visini osnovice s obzirom na vrstu pogona motornog vozila, nabavnoj cijeni te emisiji CO₂ plina koji ima veliki značaj i ulogu u osnovici posebnog poreza na motorna vozila.

Zadatak 1.

Kupljen je osobni automobil marke Audi, model vozila A6 prodajne vrijednosti 15.875,00 eura. Vozilo koristi benzinski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 80 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 15.875,00 - (15.875,00 * 0,20)$$

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 15.875,00 - 3.175,00$$

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 12.700,00 \text{ eura}$$

(VN+PC) = VN + (nabavna cijena - najniža prodajna cijena za tu skupinu) * postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada

$$(VN+PC) = 0,00 + (12.700,00 - 0,00) * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 12.700,00 * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 \text{ eura}$$

(ON+EN) = ON + (potrošnja CO₂ - najniža emisija CO₂ za tu skupinu) * pripadajući iznos za jedan g/km CO₂

$$(ON+EN) = 12,61 + (80-75) * 4,65$$

$$(ON+EN) = 12,61 + 5 * 4,65$$

$$(ON+EN) = 12,61 + 23,25$$

$$(ON+EN) = 35,86 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

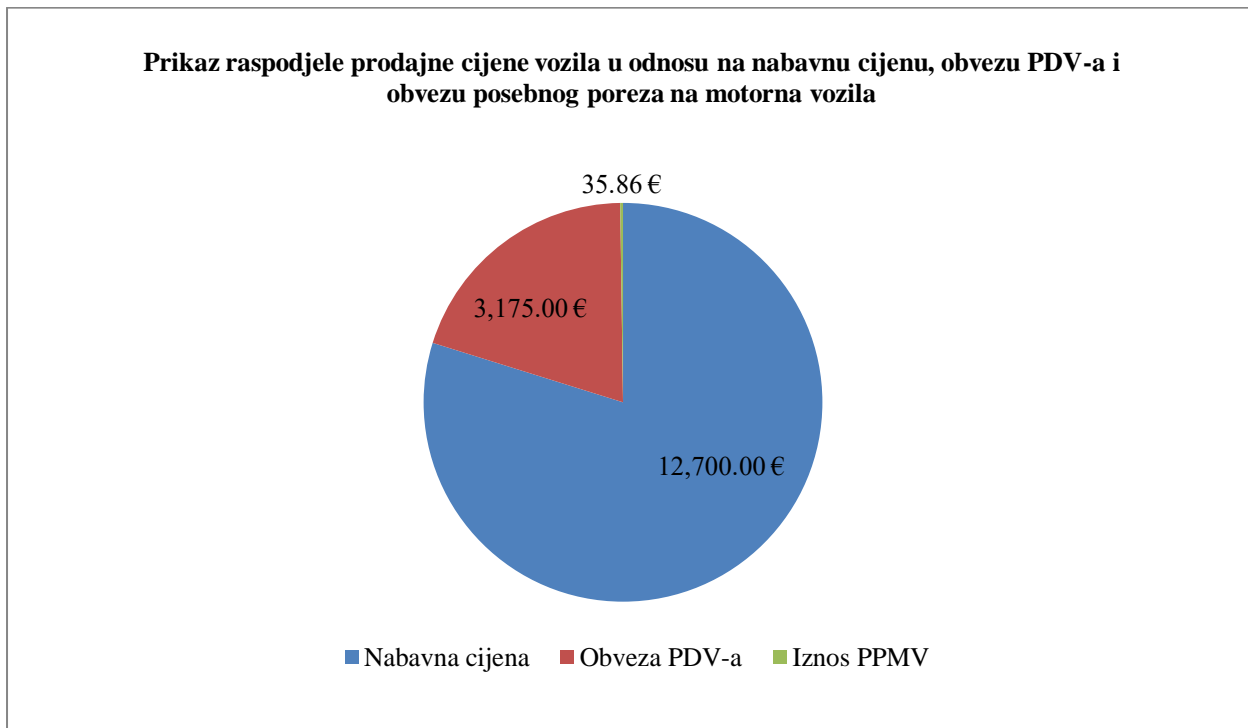
$$PP = 0 + 35,86$$

$$PP = 35,86 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Audi potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu 35,86 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 1. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 15.875,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 12.700,00 eura s emisijom 80g/CO₂ dužan je platiti 35,86 eura posebnog poreza.

Zadatak 2.

Kupili smo prošle godine osobni automobil marke BMW, model vozila X1 prodajne vrijednosti 21.875,00 eura. Vozilo koristi benzinski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 105 g/CO₂. Napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 21.875,00 - (21.875,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 21.875,00 – 4.375,00

Nabavna cijena vozila = 17.500,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 0,00 + (17.500,00 - 13.272,29) * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 4.227,71 * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 82,36 + (105-90) * 17,92$$

$$(ON+EN) = 82,36 + 15 * 17,92$$

$$(ON+EN) = 82,36 + 268,80$$

$$(ON+EN) = 351,16 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

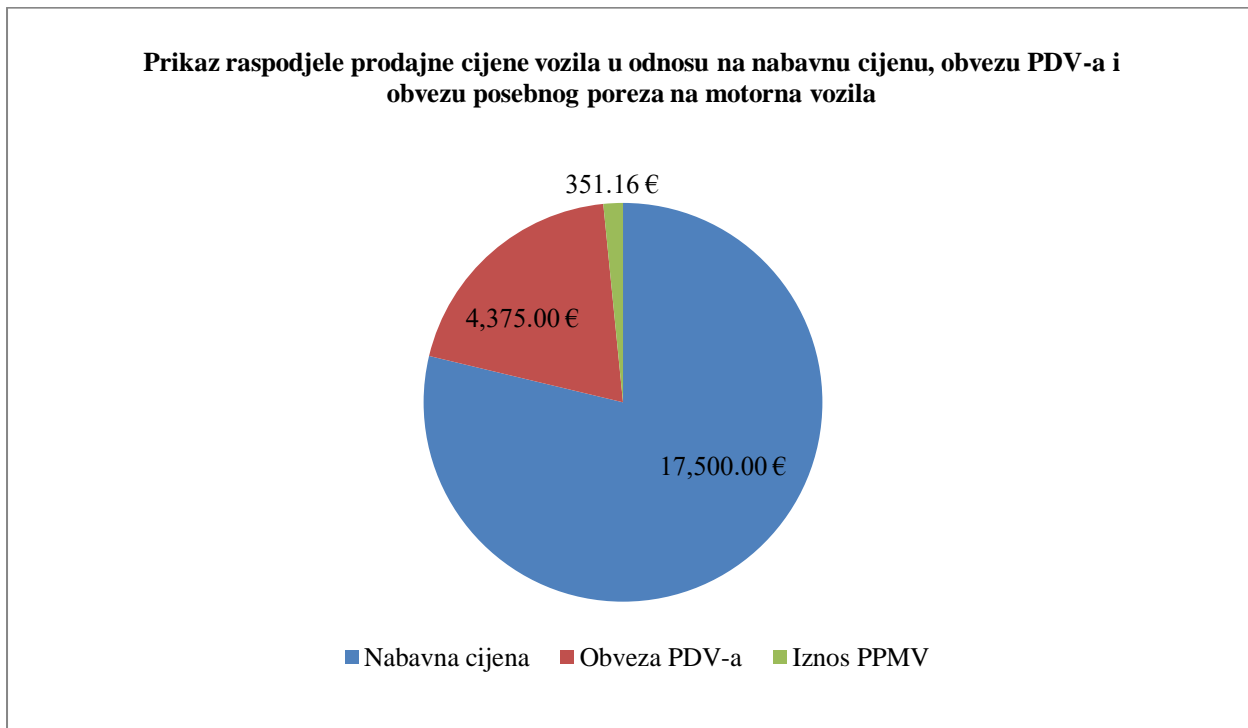
$$PP = 0,00 + 351,16$$

$$PP = 351,16 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke BMW potrebno je platiti 351,16 eura posebnog poreza na motorna vozila.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 2. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako od prodajne cijene vozila u iznosu 21.875,00 eura čini 17.500,00 eura nabavna cijena vozila te 4.375,00 eura PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo u ovom slučaju iznosi 351,16 eura.

Zadatak 3.

U namjeri kupnje osobnog automobila marke Volkswagen, model vozila Passat prodajne vrijednosti 29.375,00 eura. Vozilo koristi benzinski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 124 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 29.375,00 - (29.375,00 * 0,20)$$

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 29.375,00 - 5.875,00$$

$$\text{Nabavna cijena vozila} = 23.500,00 \text{ eura}$$

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 265,45 + (23.500,00 - 19.908,34) * 3,00$$

$$(VN+PC) = 265,45 + 3.591,66 * 3,00$$

$$(VN+PC) = 265,45 + 10.774,98$$

$$(VN+PC) = 11.040,43 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 619,96 + (124 - 120) * 59,73$$

$$(ON+EN) = 619,96 + 4 * 59,73$$

$$(ON+EN) = 619,96 + 238,92$$

$$(ON+EN) = 858,88 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

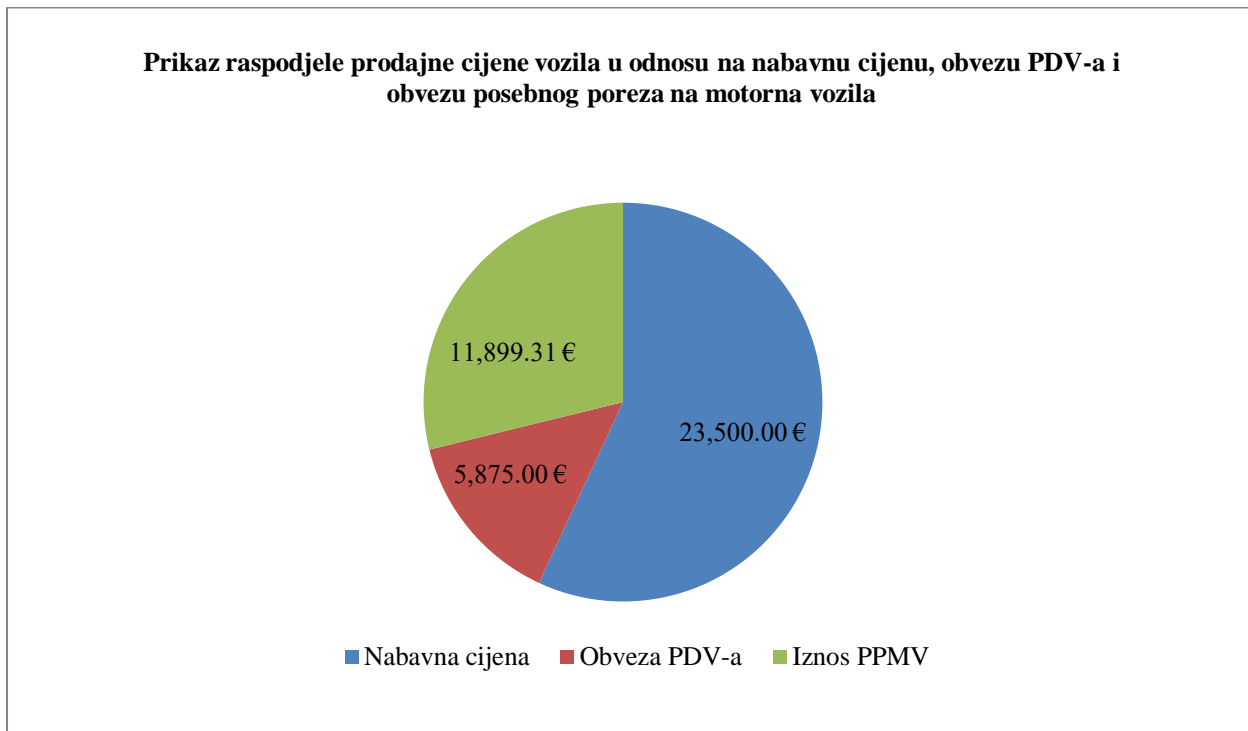
$$PP = 11.040,43 + 858,88$$

$$PP = 11.899,31 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Volkswagen, model Passat, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 11.899,31 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 3. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 29.375,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 23.500,00 eura s emisijom 124 g/CO₂ dužan je platiti 11.899,31 eura posebnog poreza.

Zadatak 4.

Kupljen je osobni automobil marke Volkswagen, model vozila Golf prodajne vrijednosti 37.500,00 eura. Vozilo koristi benzinski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 150 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 37.500,00 - (37.500,00* 0,20)

Nabavna cijena vozila = 37.500,00 – 7.500,00

Nabavna cijena vozila = 30.000,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 464,53 + (30.000,00 - 26.544,57) * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 3.455,43 * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 17.277,15$$

$$(VN+PC) = 17.741,68 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 1.814,56 + (150 - 140) * 92,91$$

$$(ON+EN) = 1.814,56 + 10 * 92,91$$

$$(ON+EN) = 1.814,56 + 929,10$$

$$(ON+EN) = 2.743,66 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

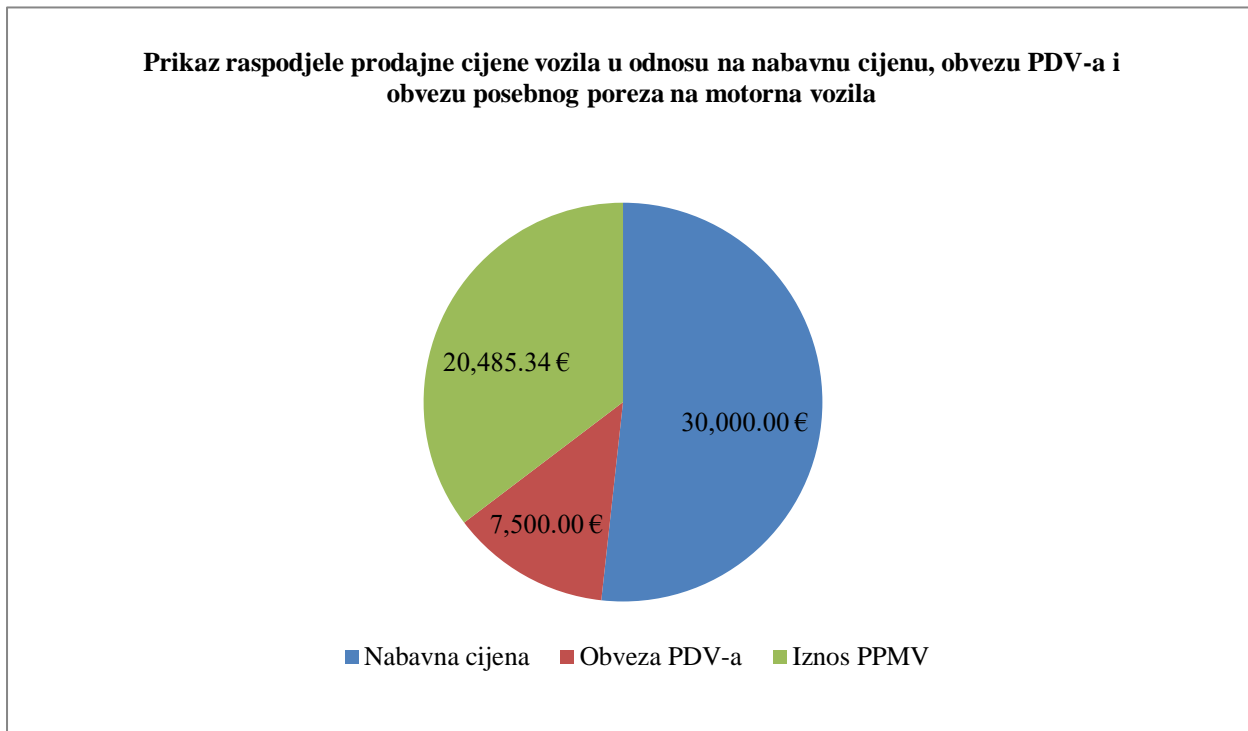
$$PP = 17.741,68 + 2.743,66$$

$$PP = 20.485,34 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Volkswagen, model Golf, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 20.485,34 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 4. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 37.500,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 30.000,00 eura s emisijom 150 g/CO₂ dužan je platiti 20.485,34 eura posebnog poreza.

Zadatak 5.

Kupljen je osobni automobil marke Volkswagen, model vozila Arteon prodajne vrijednosti 41.875,00 eura. Vozilo koristi benzinski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 190 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 41.875,00 - (41.875,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 41.875,00 - 8.375,00

Nabavna cijena vozila = 33.500,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 796,34 + (33.500,00 - 33.180,71) * 7,00$$

$$(VN+PC) = 796,34 + 319,29 * 7,00$$

$$(VN+PC) = 796,34 + 2.235,03$$

$$(VN+PC) = 3.031,37 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 4.601,86 + (190 - 170) * 159,27$$

$$(ON+EN) = 4.601,86 + 20 * 159,27$$

$$(ON+EN) = 4.601,86 + 3.185,40$$

$$(ON+EN) = 7.787,26 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

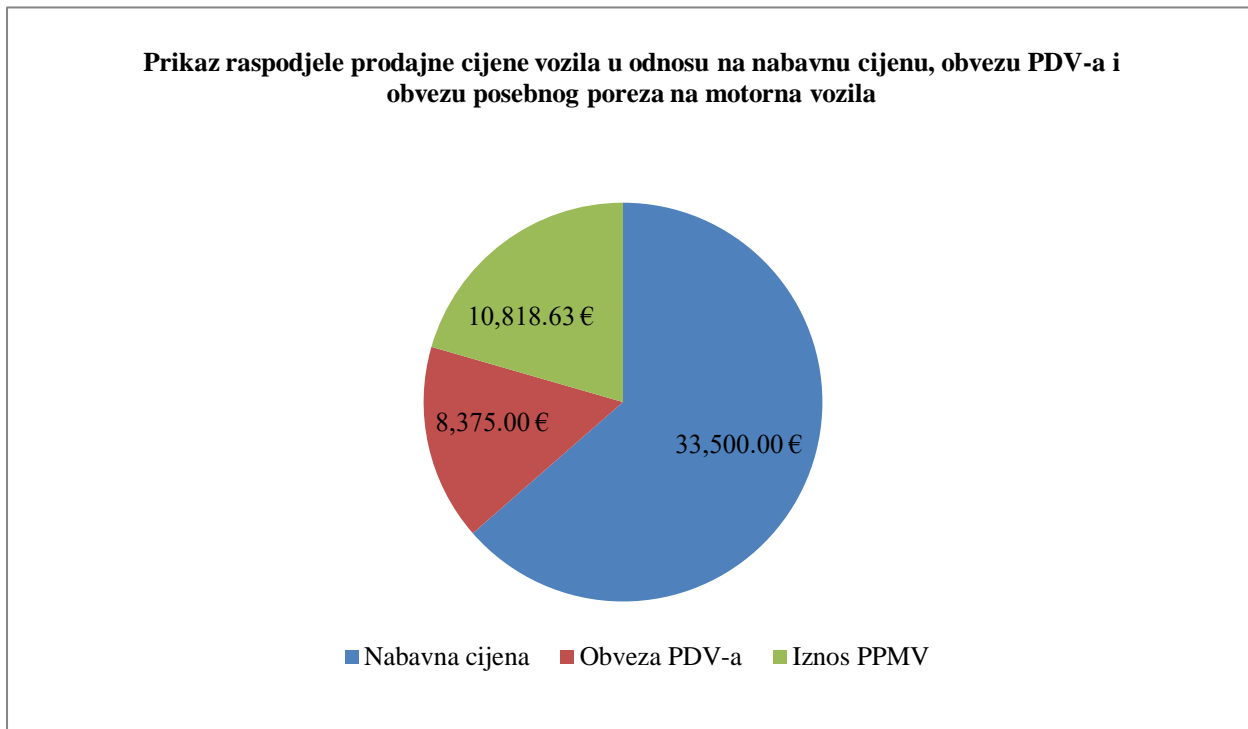
$$PP = 3.031,37 + 7.787,26$$

$$PP = 10.818,63 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Volkswagen, model Arteon, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 10.818,63 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 5. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 41.875,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 33.500,00 eura s emisijom 190 g/CO₂ dužan je platiti 10.818,63 eura posebnog poreza.

Zadatak 6.

Kupili smo prošli mjesec osobni automobil marke Škoda, model vozila Octavia prodajne vrijednosti 16.375,00 eura. Vozilo koristi dizelski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 150,00 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 16.375,00 - (16.375,00* 0,20)

Nabavna cijena vozila = 16.375,00 – 3.275,00

Nabavna cijena vozila = 13.100,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 0,00 + (13.100,00 + 0) * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 13.100,00 * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 3.999,70 + (150 - 140) * 165,90$$

$$(ON+EN) = 3.999,70 + 10 * 165,90$$

$$(ON+EN) = 3.999,70 + 1.659,00$$

$$(ON+EN) = 5.658,70 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

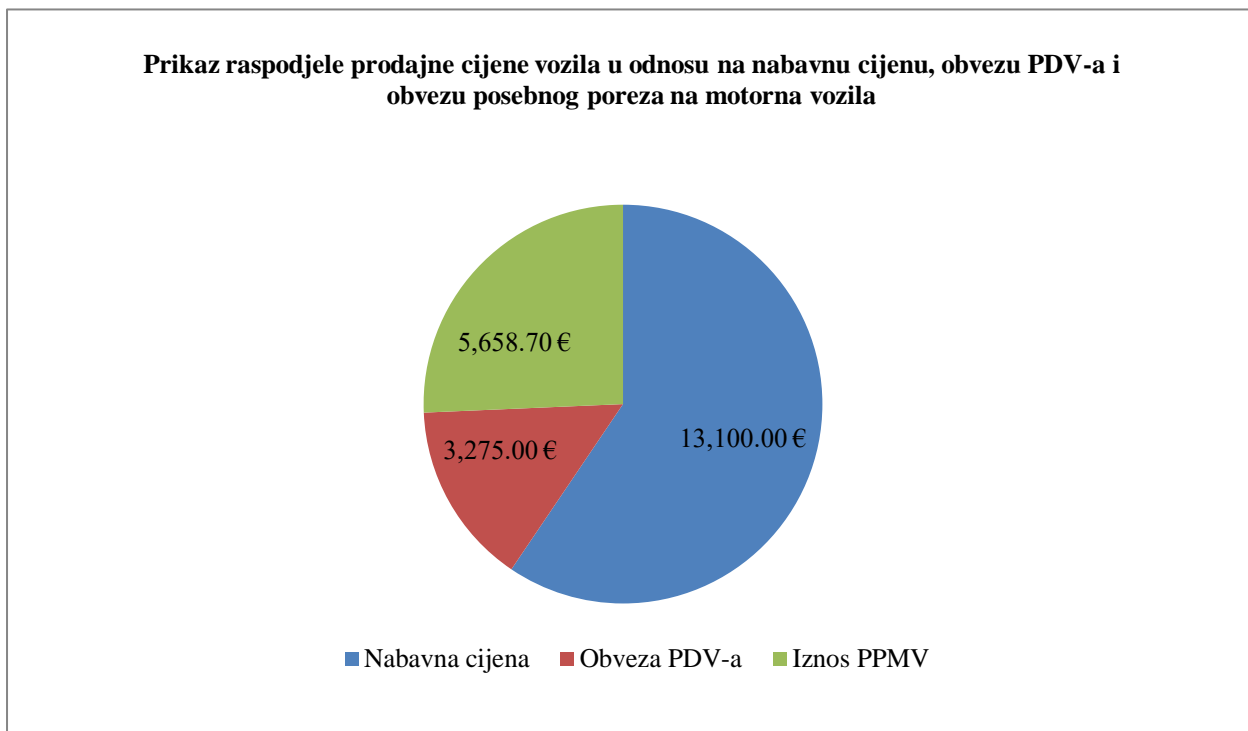
$$PP = 0,00 + 5.658,70$$

$$PP = 5.658,70 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Škoda, model Octavia, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 5.658,70 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 6. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 16.375,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 13.100,00 eura s emisijom 150 g/CO₂ dužan je platiti 5.658,70 eura posebnog poreza.

Zadatak 7.

Kupljen je osobni automobil marke Škoda, model vozila Karoq prodajne vrijednosti 20.250,00 eura. Vozilo koristi dizelski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 180,00 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 20.250,00 - (20.250,00* 0,20)

Nabavna cijena vozila = 20.250,00 – 4.050,00

Nabavna cijena vozila = 16.200,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 0,00 + (16.200,00 + 0) * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 16.200,00 * 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 + 0,00$$

$$(VN+PC) = 0,00 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 8.976,70 + (180 - 170) * 179,18$$

$$(ON+EN) = 8976,70 + 10 * 179,18$$

$$(ON+EN) = 8976,70 + 1.791,80$$

$$(ON+EN) = 10.768,50 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

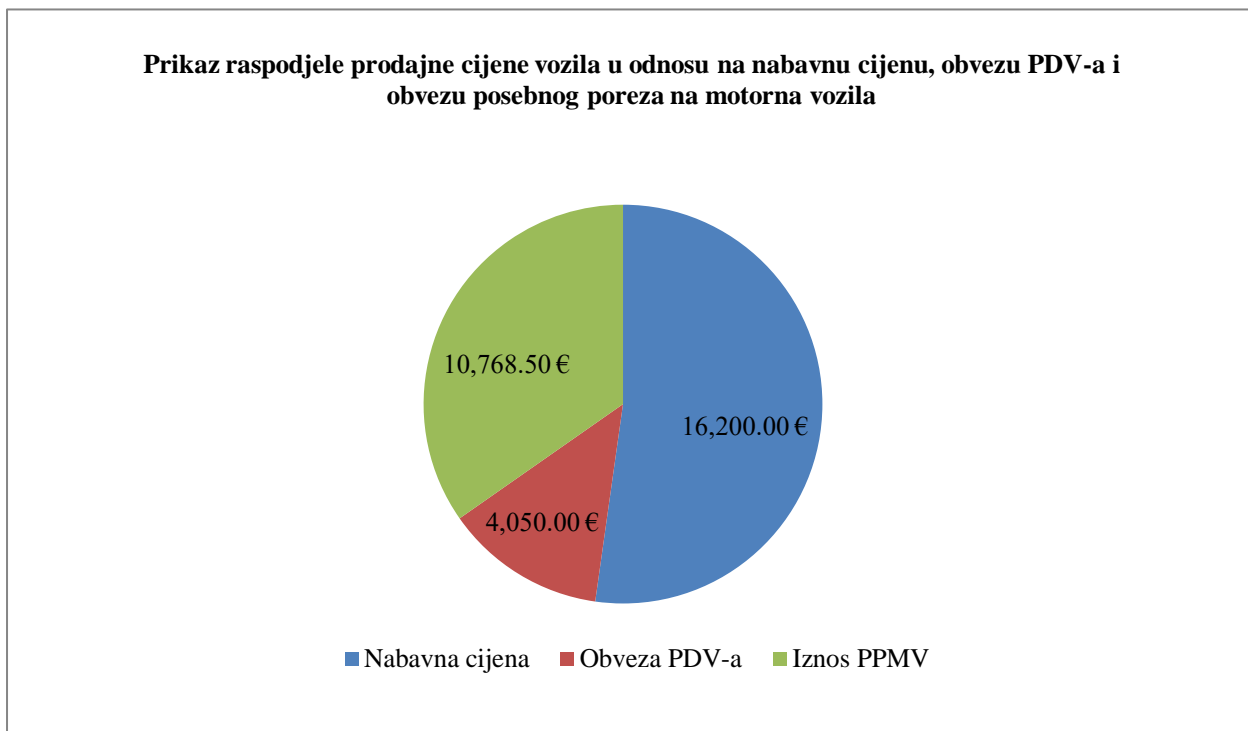
$$PP = 0,00 + 10.768,50$$

$$PP = 10.768,50 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Škoda, model Karoq, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 10.768,50 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 7. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 20.250,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 16.200,00 eura s emisijom 180 g/CO₂ dužan je platiti 10.768,50 eura posebnog poreza.

Zadatak 8.

Prošle godine kupljen je osobni automobil marke BMW, model vozila X6 prodajne vrijednosti 38.750,00 eura. Vozilo koristi dizelski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 90,00 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 38.750,00 - (38.750,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 38.750,00 – 7.750,00

Nabavna cijena vozila = 31.000,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 464,53 + (31.000,00 - 26.544,57) * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 4.455,43 * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 22.277,15$$

$$(VN+PC) = 22.741,68 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 134,05 + (90,00 - 85,00) * 23,23$$

$$(ON+EN) = 134,05 + 5,00 * 23,23$$

$$(ON+EN) = 134,05 + 116,15$$

$$(ON+EN) = 250,20 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

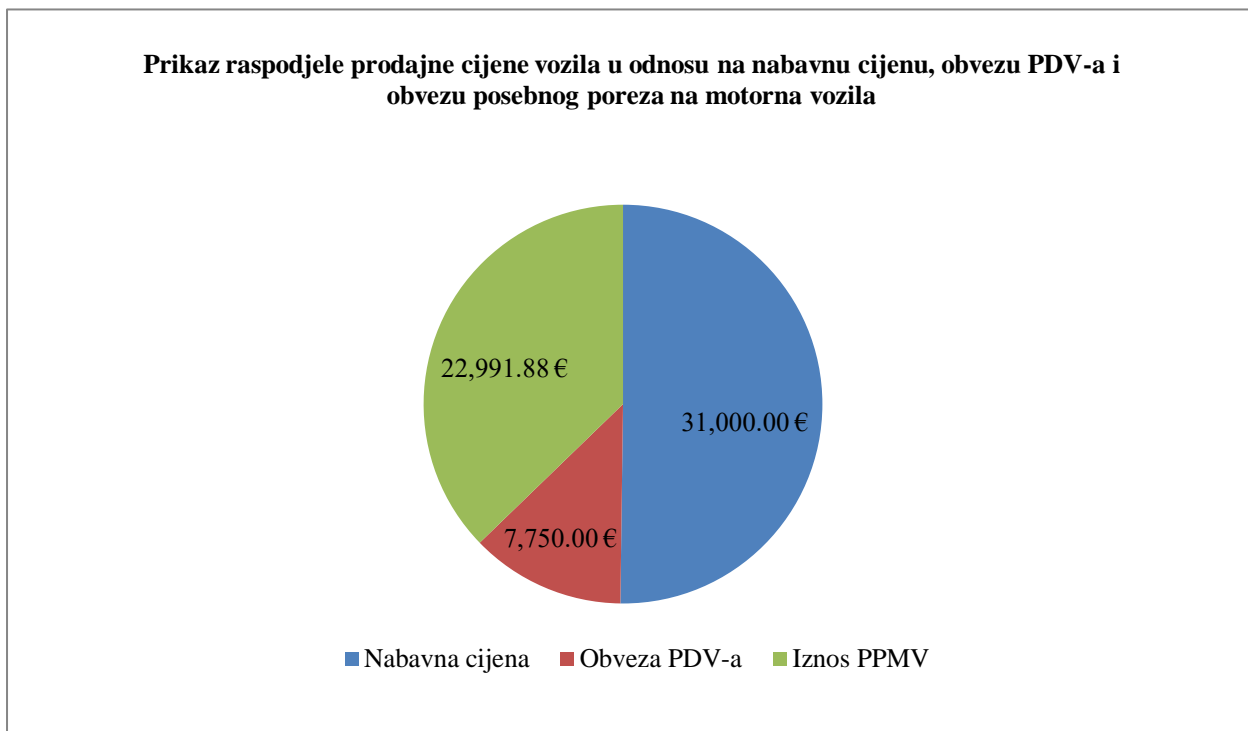
$$PP = 22.741,68 + 250,20$$

$$PP = 22.991,88 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke BMW, model X6, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 22.991,88 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 8. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 38.750,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 31.000,00 eura s emisijom 90 g/CO₂ dužan je platiti 22.991,88 eura posebnog poreza.

Zadatak 9.

Prošlog mjeseca kupili smo osobni automobil marke Ford, model Mustang prodajne vrijednosti 43.750,00 eura. Vozilo koristi dizelski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 75,00 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 43.750,00 - (43.750,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 43.750,00 – 8.750,00

Nabavna cijena vozila = 35.000,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 796,34 + (35.000,00 - 33.180,71) * 7,00$$

$$(VN+PC) = 796,34 + 1.819,29 * 7,00$$

$$(VN+PC) = 796,34 + 12.735,03$$

$$(VN+PC) = 13.531,37 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 24,55 + (75,00 - 70,00) * 7,30$$

$$(ON+EN) = 24,55 + 5,00 * 7,30$$

$$(ON+EN) = 24,55 + 36,50$$

$$(ON+EN) = 61,05 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

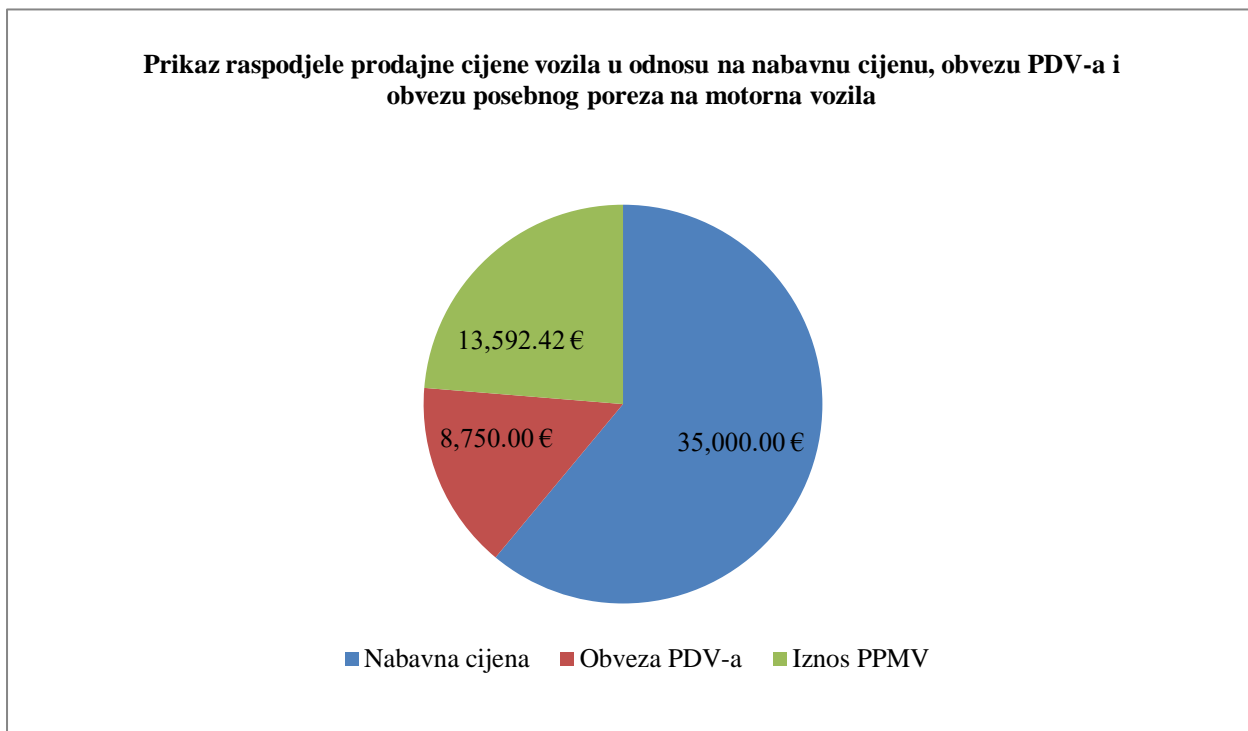
$$PP = 13.531,37 + 61,05$$

$$PP = 13.592,42 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke BMW, model X6, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 13.592,42 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 9. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 43.750,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 35.000,00 eura s emisijom 75 g/CO₂ dužan je platiti 13.592,42 eura posebnog poreza.

Zadatak 10.

Kupljen je osobni automobil marke Ford, model Mustang prodajne vrijednosti 27.500,00 eura. Vozilo koristi dizelski pogon goriva, a emisija CO₂ iznosi od 130,00 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 27.500,00 - (27.500,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 27.500,00 – 5.500,00

Nabavna cijena vozila = 22.000,00 eura

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 265,45 + (22.000,00 - 19.908,43) * 3,00$$

$$(VN+PC) = 265,45 + 2.091,57 * 3,00$$

$$(VN+PC) = 265,45 + 6.274,71$$

$$(VN+PC) = 6.540,16 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 947,10 + (130,00 - 120,00) * 152,63$$

$$(ON+EN) = 947,10 + 10,00 * 152,63$$

$$(ON+EN) = 947,10 + 1.526,30$$

$$(ON+EN) = 2.473,40 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

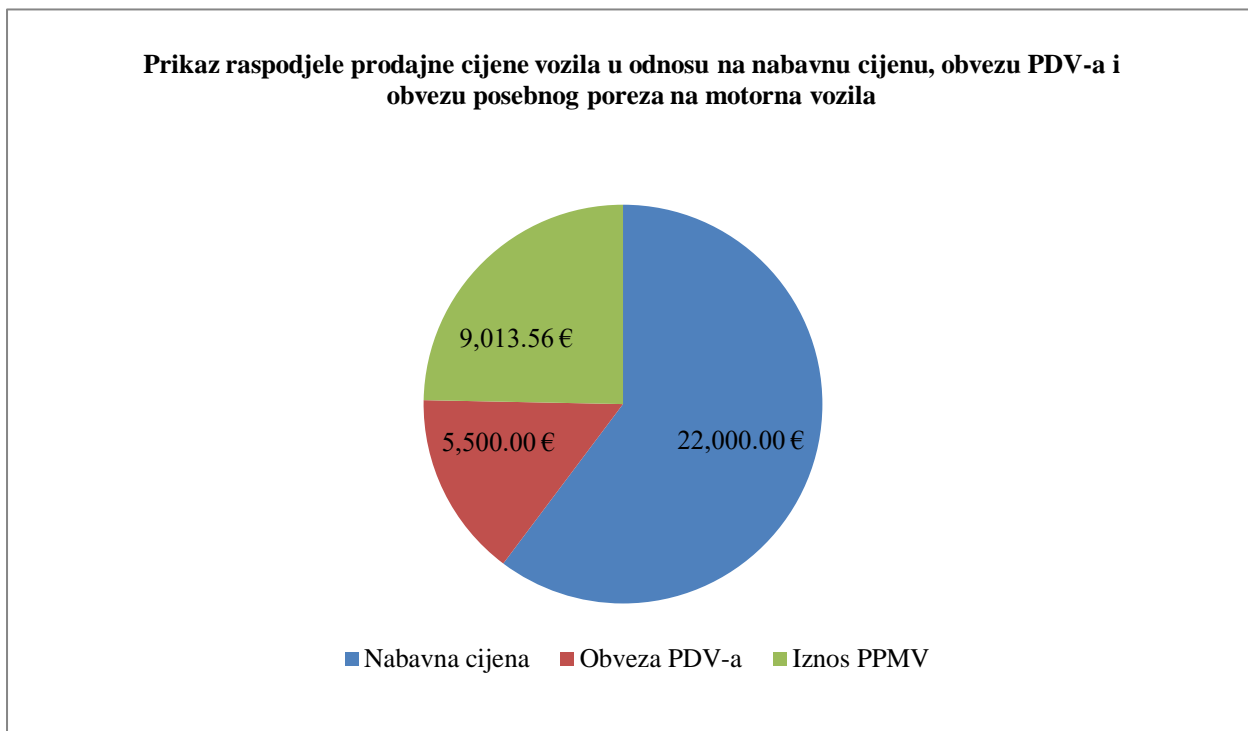
$$PP = 6.540,16 + 2.473,40$$

$$PP = 9.013,56 \text{ eura}$$

Za navedeno vozilo marke Ford, model Mustang, potrebno je platiti posebni porez na motorna vozila u iznosu od 9.013,56 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila.

Grafikon 10. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 27.500,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 22.000,00 eura s emisijom 130,00 g/CO₂ dužan je platiti 9.013,56 eura posebnog poreza.

Zadatak 11.

Usporedba kupnje osobnog automobila marke Honda, model Civic na dizelski pogon i benzinski pogon nabavne cijene od 35.000,00 eura, s emisijom CO₂ u iznosu od 110 g/CO₂. Tom prilikom napravljen je izračun nabavne cijene vozila i posebnog poreza na motorno vozilo za oba pogona u kojem je prvo iskazan dizelski obračun, a zatim i benzinski obračun.

Nabavna cijena vozila = prodajna cijena - PDV (prodajna cijena * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 35.000,00 - (35.000,00 * 0,20)

Nabavna cijena vozila = 35.000,00 – 7.000,00

Nabavna cijena vozila = 28.000,00 eura

Dizelski obračun posebnog poreza na motorna vozila s gore navedenim podacima:

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 464,53 + (28.000,00 - 26.544,57) * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 1455,43 * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 7.277,15$$

$$(VN+PC) = 7.741,68 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 134,05 + (110,00 - 85,00) * 23,23$$

$$(ON+EN) = 134,05 + 25,00 * 23,23$$

$$(ON+EN) = 134,05 + 580,75$$

$$(ON+EN) = 714,80 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

$$PP = 7.741,68 + 714,80$$

$$PP = 8.456,48 \text{ eura}$$

Iznos posebnog poreza navedenog vozila marke i modela Honda Civic koje koristi dizelski pogon iznos 8.456,48 eura.

Benzinski obračun posebnog poreza na motorna vozila s gore navedenim podacima:

$(VN+PC) = VN + (\text{nabavna cijena} - \text{najniža prodajna cijena za tu skupinu}) * \text{postotni iznos za skupinu vozila kojoj pripada}$

$$(VN+PC) = 464,53 + (28.000,00 - 26.544,57) * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 1455,43 * 5,00$$

$$(VN+PC) = 464,53 + 7.277,15$$

$$(VN+PC) = 7.741,68 \text{ eura}$$

$(ON+EN) = ON + (\text{potrošnja CO}_2 - \text{najniža emisija CO}_2 \text{ za tu skupinu}) * \text{pripadajući iznos za jedan g/km CO}_2$

$$(ON+EN) = 82,36 + (110,00 - 90,00) * 17,92$$

$$(ON+EN) = 82,36 + 20,00 * 17,92$$

$$(ON+EN) = 82,63 + 358,40$$

$$(ON+EN) = 440,76 \text{ eura}$$

U konačnici,

$$PP = (VN+PC) + (ON+EN)$$

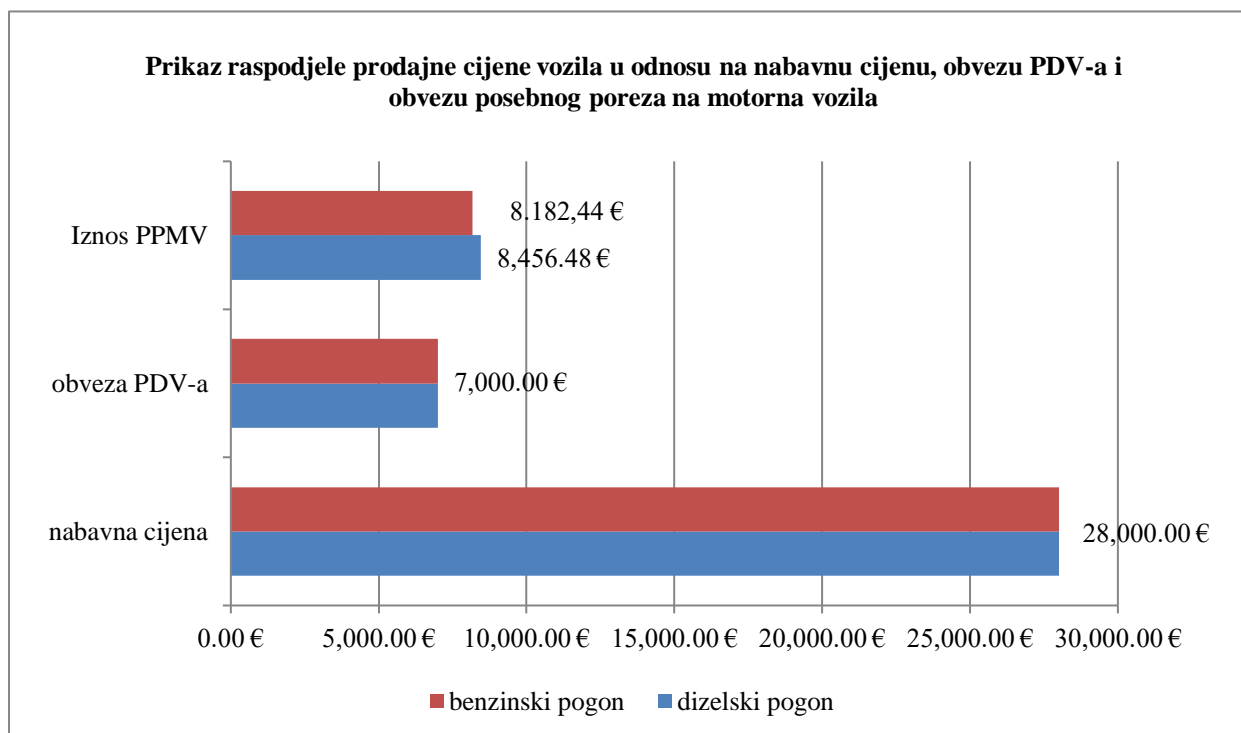
$$PP = 7.741,68 + 440,76$$

$$PP = 8.182,44 \text{ eura}$$

Iznos posebnog poreza navedenog vozila marke i modela Honda Civic koje koristi benzinski pogon iznos 8.182,44 eura.

U nastavku je dan grafički prikaz udjela posebnog poreza na motorna vozila u ukupnoj cijeni vozila za oba pogona.

Grafikon 11. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila

Izvor: izračun autora prema podacima iz priručnika Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave [09.09.2024.]

Iz grafikona je vidljivo kako prodajnu cijenu vozila u iznosu 35.000,00 eura čini nabavna cijena vozila zajedno s obvezom PDV-a. Posebni porez na motorno vozilo se računa na nabavnu cijenu vozila te u ovom slučaju kupac za kupljeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu 28.000,00 eura s emisijom 110 g/CO₂ dužan je platiti za vozilo koje koristi dizelski pogon posebni porez u iznosu od 8.456,48 eura dok za iste karakteristike vozila koje koristi benzinski pogon dužan je platiti posebni porez u iznosu od 8.182,44 eura. Odrađenom usporedbom vozila iste nabavne cijene i emisije CO₂ utvrđeno je kako ćemo za benzinski pogon platiti manji iznos posebnog poreza na motorna vozila u odnosu na dizelski pogon od čak 274,04 eura. Jednostavno je zaključiti da država kroz posebne namete i dalje potiče zaštitu okoliša i promicanje ekološke svijesti građana u skladu s Europskom Unijom. Na taj način država pokušava nagraditi građane koji dugoročno gledaju na smanjenje ispuštanja štetnih plinova u okoliš i za to im pružaju mogućnost jeftinijeg plaćanja posebnog poreza u odnosu na vozila koja više zagađuju okoliš.

5. ZAKLJUČAK

Svaka država, članica Europske unije ili ne, ima vlastiti porezni sustav prilagođen upravo njoj. Tijekom godina se događaju česte porezne reforme kao rezultat konstantnog poboljšavanja poreznog sustava. Posebni porezi kao dio tog sustava imaju važnu ulogu jer su značajan prihod državnog proračuna. Kao zadaću imaju višestruke ciljeve od fiskalnih, socijalnih, zdravstvenih do ekoloških ciljeva.

Država posebnim porezima na motorna vozila nastoji kontrolirati potrošnju te potaknuti korištenje ekološki prihvatljivijih vozila, a s druge strane služe kao i instrument fiskalne politike za poticanje gospodarskog rasta. Isto tako, jasno je da ih se država ne namjerava odreći u skorije vrijeme jer su izuzeto laki za ubiranje.

Porezni obveznici su pravne i fizičke osobe vlasnici registriranog motornog vozila na koji nije obračunat i plaćen posebni porez u Republici Hrvatskoj. Posebni porez na motorna vozila plaća se prema prosječnoj emisiji ugljičnog dioksida (CO₂) ovisno o vrsti goriva koje vozilo koristi za pogon. U Republici Hrvatskoj dva najzastupljenija pogona koja se koriste su svakako dizelsko i benzinsko gorivo. Sukladno tome, prilikom izračuna iznosa posebnog poreza na motorno vozilo koji je potrebno platiti, koriste se vrijednosti iz tablice ovisno o tome koji pogon ima pojedino vozilo.

U praktičnom dijelu rada, izračunavajući iznos posebnog poreza na motorno vozilo prema zadanim parametrima uočene su brojne važnosti. Utvrđeno je da posebni porezi na motorna vozila značajno utječu na cijene vozila, kupovnu moć građana i ukupnu ekonomsku aktivnost. Porezi na starija i ekološki manje prihvatljiva vozila mogu potaknuti građane na kupnju novijih i ekološki prihvatljivijih modela što dugoročno gledano pridonosi smanjenju emisija štetnih plinova i zaštiti okoliša, ali isto tako visoki porezi mogu također predstavljati financijski teret za građane s nižim primanjima.

Sam prikaz utjecaja ekologije i njezine zaštite u svim segmentima pa tako i kroz posebne poreze najbolje pokazuje zadatak 11. Na temelju napravljene usporedbe izračuna iznosa poreza za vozila istih karakteristika, točnije iste emisije CO₂, iste cijene, ali različitog pogona jasno je prikazana razlika u korištenju dizel pogonskog goriva i benzinskog pogonskog goriva. Benzinski pogon je svakako manje štetniji u odnosu na dizelsko gorivo, pa samim tim

i izračuni koju su dobiveni i prikazani pokazuju manji iznos plaćanja posebnog poreza na motorna vozila koja koriste benzinsko gorivo.

U konačnici, velik utjecaj na posebne poreze na motorna vozila ima ekologija i zaštita ekološkog sustava na način da potrošači plaćaju manji posebni porez na vozila koja manje zagađuju okoliš. Samim tim stvaraju određenu dozu pritiska na kupce koji bi se u namjeri plaćanja manjeg poreza trebali odlučiti za kupovinu novijih vozila koja su manje štetna za okoliš. No, isto tako sve više se potiče kupnja i korištenje vozila na električni pogon na koja se uopće ne plaća porez na motorna vozila.

Dugoročno gledano država nastoji zaštititi svoje građane i osigurati im bolje uvjete življenja, no svakako im u tome treba pripomoći jer u konačnici se treba ostvariti isti cilj, a to je očuvanje okoliša.

6. LITERATURA

Knjige:

1. Alijagić M. (2015) *Financiranje javne uprave*, Veleučilište "Nikola Tesla" Gospić, Otočac, str. 136.
2. Mijatović N. (2005) *Oporezivanje prometa*, Monografije pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, str. 143.
3. Šimović, H. (2007) *Porez na dodanu vrijednost i trošarine*, Zagreb.
4. 7. Vladika M i Babić N. (2022) *Oporezivanje motornih vozila u praksi Carinske uprave*. Zagreb, Institut za javne financije

Internetski izvori:

4. Zakon o posebnom porezu na motorna vozila. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila> [pristupljeno: 28.07.2024.]
5. Carinska Uprava, Motorna vozila – Predmet oporezivanja. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633> [pristupljeno: 28.07.2024.]
6. Ministarstvo financija, Carinska Uprava. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila//KAKO%20IZRA%20C4%8CUNATI%20POSEBNI%20POREZ%20NA%20MOTORNA%20VOZILA_1.pdf [pristupljeno: 09.09.2024.]
8. Zakon o trošarinama. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/545/Zakon-o-tro%C5%A1arinama> [pristupljeno: 09.09.2024.]

Popis tablica

Tablica 1. Tablica - prodajna cijena	11
Tablica 2. Tablica - dizelsko gorivo	11
Tablica 3. Tablica - benzin, ukapljeni naftni plin, prirodni plin i druga goriva osim dizelskog	12

Popis grafikona

Grafikon 1. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	15
Grafikon 2. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	17
Grafikon 3. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	19
Grafikon 4. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	21
Grafikon 5. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	23
Grafikon 6. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	25
Grafikon 7. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	27
Grafikon 8. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	29
Grafikon 9. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	31
Grafikon 10. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	33
Grafikon 11. Prikaz raspodjele prodajne cijene vozila u odnosu na nabavnu cijenu vozila, obvezu PDV-a i obvezu posebnog poreza na motorna vozila	36